

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
галузь знань: **05 Соціальні та поведінкові науки**
спеціальність: **053 Психологія**
освітньо-професійна програма: **Психологія**

Кременець – 2021

Боднар М. Б., Шевченко О.М. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія Кременець, 2021 р. 18 с.

Розробники:

Боднар М.Б., доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Шевченко О.М., старший викладач кафедри педагогіки та психології (за сумісництвом), кандидат психологічних наук.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри педагогіки та психології.

Протокол від 31.08.2021 року № 1.

Завідувач кафедри

В. В. Терпелюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
	Спеціальність: 053 Психологія Освітньо-професійна програма: Психологія		
Змістових модулів – 3	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Курс:	
Загальна кількість годин – 180		I	I
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 3,1		I, II	I, II
		Лекції	
		34 год.	10 год.
		Практичні	
		36 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		110 год.	158 год.
	Вид контролю: залік, екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 39 % / 61 %;

для заочної форми навчання – 12 % / 88 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: на основі аналізу наукових систем минулого дати студентам знання про складний процес становлення наукових поглядів на предмет психології; формувати психологічний склад мислення майбутніх психологів для аналізу і оцінки психологічних явищ; розвивати у студентів уміння практично керуватися науковими психологічними знаннями при реальній взаємодії з людьми; поглиблювати у майбутніх спеціалістів інтерес до науки, обраної професії.

Завдання:

1. Ознайомити студентів з основними напрямками та школами, які сформувалися у психології в різні епохи (від античності до сучасності).

2. Сформувати цілісне уявлення про взаємозв'язок психології з іншими науковими галузями, в руслі і під впливом яких вона розвивалася.

3. Розвивати вміння аналізувати наукову спадщину минулого крізь призму значущості зроблених відкриттів для сучасного етапу розвитку психологічної науки.

Вивчення курсу «Історія психології» спрямоване на формування у студентів професійних компетентностей:

1. Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність використовувати законодавчу базу в професійній діяльності.

2. Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, розуміти походження психічних розладів і психологічних проблем.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Вступ до історії психології. Донауковий розвиток психології.

ТЕМА 1. Предмет, завдання, методи та головні етапи історії психології.

Предмет і завдання історії психології. Соціальний, предметно-логічний та особистісно-психологічний фактори в розвитку історії психології.

Проблема історико-психологічної періодизації в психології (М.Г. Ярошевський, М.С. Роговін, В.А. Роменець, А.М. Ждан).

Принципи історико-психологічного аналізу: історизму, детермінізму, єдності історичного та логічного.

Методи історії психології: теоретична реконструкція, опис та аналіз наукових систем минулого, інтерв'ю, біографічний та автобіографічний.

ТЕМА 2. Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу.

Розвиток уявлення про психічне в рамках вчення про душу. Вчення про душу в античній психології. Основні положення матеріалістичного вчення про душу в античній психології. Ідеї античного атомістичного матеріалізму. Ідеалістична психологія Платона. Розробка психологічних ідей в працях Аристотеля.

Проблеми психології в епоху Середньовіччя. Етико-теолого-містичний характер психологічних знань.

Проблеми психології в епоху Відродження: відношення тіла і душі; етапи життєвого творчого шляху особистості; психологія життєвих цінностей; характер титанічної особи, її глибинні суперечності, гуманістична спрямованість вчинків.

Змістовий модуль 2.

Вчення про свідомість у XVII – першій половині XIX ст.

ТЕМА 1. Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість.

Виділення свідомості як критерію психіки в рамках філософських систем. Психологічні ідеї філософської та природничо-наукової системи Р. Декарта. Дослідження спонукально-афективних сил поведінки людини.

Оформлення емпіричної психології у філософських вченнях XVII ст. (Т. Гоббс, Д. Локк, Г. Лейбніц).

Становлення асоціативної психології (Д. Берклі, Д. Юм, Д. Гартлі).

Становлення емпіричного напрямку у французькій психології XVIII ст. (Е. Кондильяк, Ж. Ламетрі, К. Гельвецій, Д. Дідро).

Психологічна думка в Україні та Росії у XVIII ст. (М. Ломоносов, О. Радішев, Г. Сковорода, С. Яворський).

Психологічні ідеї в німецькій класичній філософії кінця XVIII – першої половини XIX ст. (І. Кант, І. Фіхте, В. Шелінг, Л. Феєрбах).

ТЕМА 2. Розвиток психології як науки про свідомість в період до формування експериментальної психології.

Становлення німецької емпіричної психології у першій половині ХІХ ст. (І. Герbart, Р. Лотце).

Розвиток асоціативної психології у ХІХ ст. Основні етапи розвитку асоціанізму. (Т. Браун, С. Міль, О. Бен, Г. Спенсер).

Розвиток психології в Україні та Росії (М. Добролюбов, М. Чернишевський, К. Ушинський, М. Пирогов, О. Потєбня, Ю. Охорович).

ТЕМА 3. Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології в самостійну науку.

Розвиток фізіології нервової системи і органів чуття в ХІХ ст. (Ч. Белл, Й. Мюллер, Х. Вебер, Г. Гельмгольц, Х. Джексон). Оформлення теорій паралелізму і взаємодії фізіологічних процесів та психічних явищ.

Виникнення психофізики і психометрії. Зовнішня і внутрішня психофізика (Г. Фехнер). Методи психофізичних вимірювань. Розвиток психометрії в дослідженнях Ф. Дондерса. Вимірювання часу простих і складних реакцій (З. Екнер, Л. Ланге).

Розвиток еволюційних ідей в біології та їх значення для психології (Ч. Дарвін, Л. Морган, Дж. Леббок). Закони науціння тварин (Е. Торндайк).

Виникнення дитячої психології як окремої галузі (Ч. Дарвін, В. Прейер, Ст. Холл, Е. Клапаред).

Змістовий модуль 3.

Психологія як самостійна наука (середина ХІХ ст. – наш час).

ТЕМА 1. Виділення психології в самостійну науку та її розвиток до періоду відкритої кризи (60-і р.р. ХІХ ст. – 10-і р.р. ХХ ст.).

Перші програми психології як самостійної науки. Фізіологічна психологія В. Вундта. Введення експерименту в психологію. Програма побудови психології І.М. Сеченова. Нове уявлення про психіку і завдання психології як науки («Рефлекси головного мозку», «Кому і як розробляти психологію»).

Теоретична боротьба періоду становлення психології як самостійної науки. Структурна психологія Е. Тітченера. Психологія акту Ф. Brentano. Психологія функцій К. Штумпфа.

Оформлення функціоналізму як одного з напрямів в американській психології (В. Джемс, Ст. Дьюї).

Розвиток психології в дореволюційній Росії (О. Веденський, М. Троїцький, Г. Челпанов, Г. Шпет, М. Грот, М. Ланге, В. Бехтерев, І.П. Павлов).

Розвиток експериментальної психології та її прикладних галузей. Дослідження пам'яті Г. Еббінгаузом, Г. Мюллером. Дослідження мислення психологами вюрцбургської школи (О. Кюльпе, К. Мюллер, К. Марбе).

Розвиток експериментальної психології в Америці (Ст. Холл, В. Джемс, Дж. Кеттелл). Розвиток експериментальної психології в Англії (Ф. Гальтон), Франції (О. Біне), Росії (О. Нечаєв, Н. Румянцев, О. Лазурський, Г. Челпанов).

ТЕМА 2. Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (10-і р.р., середина 30-х р.р. ХХ ст.)

Загальна характеристика стану зарубіжної психології в період відкритої кризи. Умови виникнення і суть відкритої кризи в історії психології на межі ХІХ і ХХ ст.

Характеристика основних шкіл в зарубіжній психології в післякризовий період. Розвиток психологічних ідей в рамках біхевіоризму (Дж. Уотсон). Виникнення необіхевіоризму (Е. Толмен, Б. Скіннер). Психологія гештальту та її основні принципи (М. Вертгеймер, К. Левін, В. Кьолер, К. Кофка).

Характеристика основних напрямів глибинної психології: психоаналіз З. Фрейда, індивідуальна психологія А. Адлера, аналітична психологія К. Юнга.

Виникнення неофройдизму (К. Хорні, К. Фромм, Г. Саллівен).

ТЕМА 3. Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку зарубіжної психології.

Характеристика нових продуктивних напрямків в галузі експериментальних досліджень і теорії. Когнітивна психологія (У. Найсер, Дж. Брунер, Л. Фестінгер).

Основні теорії гуманістичної психології (К. Роджерс, А. Маслоу, Г. Олпорт).

Екзистенційний психоаналіз і релігія. Логотерапія В. Франкла.

Дослідження з психогенетики людини. Вчення про розвиток пізнавальної діяльності дитини (Ж. Піаже).

ТЕМА 4. Становлення і тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології. Проблеми і перспективи.

Загальний стан психологічної науки в дореволюційний період. Становлення радянської психології. Створення діалектико-матеріалістичної психологічної теорії – основне завдання періоду. Психологія і практика. Основні труднощі становлення психології. Психологія в роки Великої Вітчизняної війни, 50-60 р.р., 70-90 р.р. (Л.С. Виготський, П.П. Блонський, М.Л. Басов, К.Н. Корнілов, Д.М. Узнадзе, О.Р. Лурія, С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонт'єв, Б.Г. Анан'єв, Б.М. Теплов, Г.С. Костюк, Н.О. Менчинська, В.В. Давидов, П.Я. Гальперін та ін.). Основні тенденції подальшого розвитку психології.

Основні тенденції розвитку сучасної української психології (С.Д. Максименко, Г.О. Балл, Ю.І. Машбиць, Ю.М. Швалб, І.Д. Бех, О.Л. Кононко, Л.В. Долинська, А.В. Фурман., Л.Е. Орбан-Лембрик, М.В. Савчин, Т.М. Титаренко, М.Й. Боришевський, Г.К. Радчук, З.С. Карпенко, В.О. Васютинський, Н.В. Чепелева та ін.).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.	інд		л	п	лаб	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Вступ до історії психології. Донауковий розвиток психології.												
Тема 1	20	4	4	-	12	-	21	1	2	-	18	-
Тема 2	20	4	4	-	12	-	21	1	2	-	18	-
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	24	-	42	2	4	-	36	-
Змістовий модуль 2. Вчення про свідомість у XVII – першій половині XIX ст.												
Тема 1	20	4	4	-	12	-	20	1	1	-	18	-
Тема 2	20	4	4	-	12	-	20	1	1	-	18	-
Тема 3	20	4	4	-	12	-	20	1	1	-	18	-
Разом за змістовим модулем 2	60	12	12	-	36	-	60	3	3	-	54	-
Змістовий модуль 3. Психологія як самостійна наука (XIX ст. – 30-40 р.р. XX ст.). Сучасний стан розвитку психології.												
Тема 1	18	2	4	-	12	-	21	1	2	-	18	-
Тема 2	20	4	4	-	12	-	20	1	1	-	18	-
Тема 3	20	4	4	-	12	-	18	1	1	-	16	-
Тема 4	22	4	4	-	14	-	19	2	1	-	16	-
Разом за змістовим модулем 3	80	14	16	-	50	-	78	5	5	-	68	-
Усього годин	180	34	36	-	110	-	180	10	12	-	158	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет, завдання, методи та основні етапи історії психології.	4	2
2	Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу	4	2
3	Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість.	4	1
4	Розвиток психології як науки про свідомість у період до формування експериментальної психології.	4	1
5	Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології у самостійну науку.	4	1
6	Виділення психології в самостійну науку та її розвиток до періоду відкритої кризи (60-і рр. XIX ст. – 10-і рр. XX ст.)	4	2
7	Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (10-і рр., середина 30-х рр. XX ст.).	4	1
8	Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку зарубіжної психології.	4	1
9	Становлення і тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології. Проблеми і перспективи.	4	1
Разом		36	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Предмет, завдання, методи та головні етапи історії психології.	12	18
2.	Розвиток психологічних знань в рамках вчення про душу.	12	18
3.	Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість.	12	18
4.	Розвиток психології як науки про свідомість в період до формування експериментальної психології.	12	18
5.	Розвиток природознавства і формування природничо-наукових передумов виділення психології в самостійну науку	12	18
6.	Виділення психології в самостійну науку та її розвиток до періоду відкритої кризи (60-і р.р. XIX ст.–10-і р.р. XX ст.)	12	18
7.	Зарубіжна психологія періоду відкритої кризи (10-і р.р., середина 30-х р.р. XX ст.)	12	18
8.	Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку зарубіжної психології.	12	16
9.	Становлення і тенденції подальшого розвитку вітчизняної психології. Проблеми і перспективи.	14	16
Разом:		110	158

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи на семінарських та практичних заняттях

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Обґрунтуйте вислів відомого німецького психолога Г. Еббінгауза «Психологія має тривале минуле, але дуже коротку історію».

2. Л.С. Виготський писав «Ми повинні розглядати себе у зв'язку і відношенні з минулим: навіть заперечуючи його, ми спираємося на нього». Поясніть його думку. Які ще вчені звертались до цього питання?

3. Порівняйте існуючі періодизації історії психології. Запропонуйте їх схеми.

4. На основі аналізу праць В.А. Роменця дайте змістовну характеристику розробленої вченим періодизації історії психології. Складіть до неї словник основних понять.

5. Підготуйте реферат «Зародження психологічної думки в країнах Стародавнього Сходу». Запропонуйте словник термінів.

6. Дайте коротку порівняльну характеристику поглядів античних філософів на природу психічного. Оформіть матеріал у вигляді схеми.

7. Підготуйте виступ на тему «Платон – найвідоміший філософ античності». Випишіть з його праць вислови, що стали крилатими.

8. Проведіть психологічний аналіз одного з трьох діалогів Платона «Бенкет», «Федон», «Федр». Додайте до тексту словник основних понять.

9. Підготуйте виступ на тему «Аристотель – найвідоміший учень Платона». Поясніть його слова: «Платон мені друг, але істина дорожча».

10. Дайте змістовне пояснення до картини Рафаеля, на якій зображені два найвідоміші античні філософи: Платон, який дивиться на небо і Аристотель, який показує на землю.

11. Підготуйте реферат з психологічним аналізом трактату «Про душу» Аристотеля. Додайте до тексту словник термінів.

12. Підготуйте тези повідомлення на тему «Розвиток психологічної думки в епоху Середньовіччя».

13. Яку роль відіграв Р. Декарт у розвитку психологічної думки? Розкрийте стисло суть його поглядів. Додайте до тексту словник основних понять.

14. Зробіть психологічний аналіз праці Р. Декарта «Пристрасті душі». Розробіть схеми до кожного розділу.

15. Розробіть змістовну схему виникнення і становлення емпіричного напрямку в психології. Додайте словник основних понять.

16. Розробіть змістовну схему виникнення і становлення асоціативної психології. Додайте словник основних понять.

17. Підготуйте виступ на тему: «Розвиток психологічної думки в XVII ст.»

18. На основі вивчення літературних джерел з'ясуйте систему поглядів та переконань Г.С. Сковороди – найвідомішого українського філософа XVIII ст.

19. Зробіть психологічний аналіз одного з творів Г. Сковороди «Наркіз або пізнай самого себе», «Асхань або пізнай самого себе».

20. Підготуйте повідомлення «Психологічні погляди Стефана Яворського». Додайте бібліографію його праць і статей про вченого.

21. З'ясуйте на основі аналізу першоджерел погляди на психічне в німецькій класичній філософії. Розробіть змістовну схему.

22. Підготуйте реферат на тему «К.Д. Ушинський як психолог». Додайте коротку анотацію до його праці «Людина як предмет виховання».

23. Зробіть психологічний аналіз однієї з трьох праць О.О. Потебні: «Мова і думка», «Мовлення і народність», «Про націоналізм».

24. Обґрунтуйте, звертаючись до аналізу праць О.О. Потебні, думку вченого про те, що мова виконує не лише етнодиференціюючу функцію, але й етноформуючу.

25. Розкрийте психологічні погляди У. Джемса на основі стислого аналізу окремих розділів праці «Психологія». Додайте до тексту словник термінів.

26. Дайте змістовну характеристику праці У. Джемса «Бесіди з учителями про психологію». Обґрунтуйте її актуальність в сучасних умовах.

27. Підготуйте повідомлення на тему «В. Вундт як психолог».

28. Розкрийте основні положення програми розвитку психології як самостійної науки, розробленої В. Вундтом у праці «Вступ до психології». Додайте словник основних термінів.

29. Розкрийте основний зміст програми розвитку психології як самостійної науки, розробленої І.М. Сеченовим. Додайте словник основних понять.

30. Зробіть порівняльний аналіз перших програм розвитку психології як самостійної науки В. Вундта та І.М. Сеченова на основі аналізу їх праць.

31. Зробіть психологічний аналіз праці Д. Селлі «Нариси з психології дитинства».

32. Зробіть психологічний аналіз праці Е. Клапареда «Психологія дитини і експериментальна педагогіка».

33. Підготуйте реферат на тему «М. Вертгеймер – засновник гештальтпсихології». Зробіть коротке пояснення основних принципів теорії.

34. Розкрийте основні положення біхевіоризму, на основі аналізу праць Е. Торндайка та Д. Уотсона.

35. Підготуйте повідомлення на тему: «К. Левін – яскравий представник гештальтпсихології». Додайте стислий (схематичний) аналіз однієї з його праць: «Топологія і теорія поля», «Типи конфліктів», «Рівень домагань».

36. Підготуйте реферат на тему: «Основні положення психоаналізу». Додайте словник основних понять.

37. Підготуйте тези праці З.Фройда «5 лекцій з психоаналізу».

38. Зробіть короткий психологічний аналіз однієї з праць З.Фройда: «Тлумачення сновидінь», «Аналіз фобії одного 5-и річного хлопчика», «Нариси з психології сексуальності», «Я і Воно» та ін.

39. Складіть змістовну схему з висвітленням поглядів найбільш яскравих представників неофройдизму К. Хорні, Е. Фрома, Г. Олпорта. Додайте словник основних понять.

40. Підготуйте у вигляді статті інформацію про «Основні положення індивідуальної психології А. Адлера» на основі аналізу його праць. Додайте словник основних понять.

41. Підготуйте у вигляді статті інформацію про «Основні положення аналітичної психології К. Юнга» на основі аналізу його праць. Додайте словник основних понять.

42. Підготуйте реферат на тему «Виникнення і розвиток гуманістичної психології. Основні її принципи».

43. Зробіть психологічний аналіз праці К. Роджерса «Що означає ставати людиною». Додайте бібліографію його праць.

44. Зробіть психологічний аналіз однієї з праць А. Маслоу: «Мотивація і особистість», «Самоактуалізація». Додайте словник основних понять.

45. Розкрийте основні принципи логотерапії В. Франкла на основі аналізу його праць: «Людина перед питанням про смисл», «Що таке смисл?». Додайте словник основних понять.

46. Зробіть психологічний аналіз праці В. Франкла «Психолог у концентраційному таборі».

47.Зробіть психологічний аналіз однієї із праць Е. Фрома: «Душа людини», «Мистецтво любити».

48.Підготуйте реферат на тему «Г.І. Челпанов і психологія. Відоме і невідоме».

49.Підготуйте реферат на тему «Л.С. Виготський і його школа». Зробіть бібліографію праць вченого.

50.Підготуйте реферат на тему: «Г.С. Костюк і розвиток психології в Україні». Зробіть бібліографію праць вченого.

51.Розробіть змістовні схеми про розвиток радянської психології в 20-30 р.р., 40-50 р.р., 60-70 р.р. ХХ ст.

52.Підготуйте виступ на тему: «Розвиток психологічної науки в Україні у 90-і роки ХХ ст. Проблеми і перспективи».

53.Складіть словник основних понять з усіх тем курсу «Історія психології».

54.Підготуйте коротку інформацію про вчених, погляди яких вивчались у курсі «Історія психології»

55.Розробіть таблиці-схеми до окремих розділів (тем, питань) курсу «Історія психології».

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді реферату, презентації тощо.

2. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.

3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу або презентації.

4. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Максимальна кількість балів – 15.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1 бал – студент має початковий рівень знань і не виявляє інтерес до навчального матеріалу; механічно відтворює зміст відповідного параграфу підручника/посібника; копіює певне завдання без будь-яких власних висновків та узагальнень;

2 бали – студент виявляє первинний інтерес до навчального матеріалу; має фрагментарні навички в роботі з підручником, але самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання;

3 бали – студент знає близько половини навчального матеріалу і здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; описує явища, процеси без пояснень їх причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, але слабо орієнтується в поняттях;

4 бали – студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, але відтворює його з помилками та неточностями; здатен з помилками й неточностями дати визначення основних понять; відповіді на додаткові питання непослідовні та нелогічні;

5 балів – студент має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу; формулює поняття, наводить приклади, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен за необхідності використовувати наочні матеріали;

6 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена;

7 балів – студент самостійно відтворює домінуючу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати набуті знання при розв'язуванні психологічних задач; користується додатковими джерелами;

8 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії та факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє застосовувати засвоєний матеріал у стандартних ситуаціях;

9 балів – студент вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних теоретичних положень; самостійно користується додатковими джерелами; свідомо контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми;

10 балів – знання студента є достатньо повними; він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно описує певні явища з точки зору їх смислового взаємозв'язку; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими фрагментарними неточностями;

11 балів – студент вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами та фактами, розглядати виявлені закономірності, робити самостійні висновки; загалом належною мірою контролює власну учбову діяльність;

12 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатен використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали;

13 балів – студент самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну щодо власної;

14 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;

15 балів – студент вміє ставити й розв’язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал у будь-якій формі; активно розвиває свої обдарування та нахили; вільно висловлює перспективи у відповідній сфері досліджень.

8. Методи навчання

Лекції (традиційні, проблемні, лекція-презентація із застосуванням ІКТ), пояснення, розповідь, семінарські заняття, евристична бесіда, творчі есе, дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості, бліц-опитування, психологічний квест, опрацювання наукових джерел, виконання ІНДЗ.

9. Методи контролю

Поточне оцінювання: усне та письмове опитування, поточне тестування, оцінювання презентацій, ІНДЗ, самостійної роботи, підсумковий тест. Підсумковий контроль – залік, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота										ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума	
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2									
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	35	100

Шкала оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю, яка передбачає співвідношення питомої ваги результатів поточного й проміжного контролю та результатів здачі екзамену

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За шкалою, прийнятою в академії
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C	Добре	75-81
D	Задовільно	67-74
E	Задовільно	60-66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	Незадовільно з обов’язковим повторним курсом	0-34

Поточне опитування та самостійна робота								ІНДЗ	Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль № 3										
Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18			
5	5	5	5	5	5	5	5	15	45	100

Шкала оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю, яка передбачає співвідношення питомої ваги результатів поточного й проміжного контролю та результатів здачі екзамену

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою академії	Підсумкова оцінка	
			Результати поточного та проміжного контролю – коефіцієнт 0,5	Результати здачі екзамену – коефіцієнт 0,5
A	Відмінно	90 – 100	90 – 100	90 – 100
B	Добре	82 – 89	82 – 89	82 – 89
C		75 – 81	75 – 81	75 – 81
D	Задовільно	67 – 74	67 – 74	67 – 74
E		60 – 66	60 – 66	60 – 66
FX	Незадовільно	35 – 59	35 – 59	35 – 59
F		0 – 34	0 – 34	0 – 34

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та

систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання у практичних ситуаціях.

Оцінка FХ «2» («незадовільно») (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє павичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичного забезпечення, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література:

Основна

1. Данилюк, І. В. Історія психології в Україні: західні регіони /І.В.Данилюк/. – Київ «Либідь». – 2003. – 152с.

2. Жуков С. М., Жукова Т. В. історія психології. –К.: Кондор, 2009. –232 с. (або видання Жуков С. М., Жукова Т. В. Історія психології. – К.: Либідь, 2005. – 224 с.
3. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
4. Роменець, В.А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : навч. посіб. : гриф МОН України / В. А. Роменець/. - Київ. - Либідь, 2005. - 916 с.
5. Роменець, В.А. Історія психології : ХІХ - початок ХХ століття : навч. посіб.: гриф МОН України / В. А. Роменець/. - Київ. - Либідь, 2007. - 832 с.

Додаткова:

1. История психологии. Конспект лекций / [Кн. подгот. С. А. Векиловой]. – СПб. : Сова. – 2005. – 156 с.
2. Корольчук, М.С. Історія психології: Навчальний посібник / М.С. Корольчук, П.П.Криворучко/.- К.:Ельга, Ніка-Центр. – 2004. – 248с.
3. Марцинковская, Т.Д. История психологии /Т.Д.Марцинковская/. - М.: Издательский центр «Академия» - 2000. – 544с.
4. 33. Швацкий А. Ю. История психологии : учеб. пособие / А. Ю. Швацкий. –[2-е изд., стер.]. – М. : ФЛИНТА, 2013. – 321 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://psy.piter.com/library> – електронна бібліотека психологічної літератури.
2. <http://petropal.narod.ru/blanks.htm> – бланки для популярних психодіагностичних методик.